

การวิจัยเชิงประเมินเพื่อพัฒนาต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์ ของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข An Evaluation Research For Development Of A Multispecialty Medical Services Center Prototype In The Tertiary Care Level, Department Of Medical Services, Ministry Of Public Health

สรพงษ์ ทัพภวิมล

กองแบบแผน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

Sorapong Tapphvimol

Design and Construction Division, Department of Health Service Support.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อพัฒนาต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์ ของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์สำหรับโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ที่ได้รับการออกแบบและก่อสร้าง โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาที่ก่อสร้าง และหลังเปิดใช้งาน 3 ปีขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบแปลนอาคาร และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.81 พื้นที่วิจัย คือ โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) จังหวัดนครปฐม วิธีการวิจัยได้ให้ผู้ใช้อาคารประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ที่เลือกมาแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ดูแลอาคารสถานที่ ผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ เข้ามามีส่วนร่วมตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี 2555-2564 เก็บข้อมูลแบบแปลนจากเอกสาร และข้อมูลความพึงพอใจ ด้วยวิธีสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และคะแนนความพึงพอใจที่ได้

ผลการวิจัย พบว่า อาคารบริการทางการแพทย์สูง 9 ชั้น ขนาด 300 เดียง ก่อสร้างบนพื้นที่ 4 ไร่ 32 ตารางวา ได้จัดทำแบบแปลนอาคาร ประกอบด้วย แปลนพื้นที่ 9 ชั้น ชั้นล่าง ชั้นลอย ชั้นหลังคา รูปด้านข้าง 4 ด้าน รูปตัดทิศตะวันออก-ตก และรูปตัดทิศเหนือ-ใต้ พื้นที่ใช้สอย 38,520 ตารางเมตร วงเงินงบประมาณ 807,850,000 บาท ใช้เวลาก่อสร้าง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2557 - 2560 กำหนดให้ส่งงวดงาน รวม 35 งวด 1,200 วัน ในปี 2564 หลังอาคารเปิดใช้งานมาแล้ว 3 ปี มีแบบบูรณาการที่เหมาะสมกับโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ระดับความพึงพอใจของผู้บริหาร ผู้ดูแลอาคารสถานที่ ผู้ให้บริการ และ ผู้รับบริการ พึงพอใจมากที่สุด จำแนกได้ดังนี้ การเข้าสู่อาคารที่สะดวกและง่าย โดยผู้บริหารและผู้รับบริการพึงพอใจต่อตำแหน่งที่ตั้งของแผนกต่างๆ ที่เป็นไปตามขั้นตอนของการบริการ ผู้ให้บริการพึงพอใจต่อพื้นที่ใช้สอยที่เพียงพอ ผู้ดูแลอาคารสถานที่พึงพอใจต่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ระบบวิศวกรรม ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่ง่ายไม่ยุ่งยาก โดยอภิปรายได้ว่า เกิดจากกระบวนการและขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ และเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อาคารได้เข้ามามีส่วนร่วม มี 3 ขั้นตอน ตั้งแต่ปี 2555 - 2557 คือ 1) มีการสำรวจการให้บริการแบบเดิม ร่วมกับการคาดการณ์ในอนาคต 2) ศึกษาพื้นที่ใช้สอยของอาคารตัวอย่าง 3) จัดทำแบบแปลนแบบเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อาคารได้เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นการประหยัดพลังงานให้พิจารณาใช้พลังงานทดแทน กรณีมีโรคอุบัติใหม่ หรือนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาให้บริการต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ มาออกแบบเพิ่มเติม เพราะมีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอ

คำสำคัญ : การวิจัยเชิงประเมิน ต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์ แบบแปลนอาคารโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ

การวิจัยเชิงประเมินเพื่อพัฒนาต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์ ของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
สรพงษ์ ทัพภวิมล

Abstract

This Evaluation Research aimed to evaluate a prototype of a multispecialty medical services center in the tertiary care level, Department of Medical Services through participatory design processes. The study had been conducted after 3 years of building usage with research tools; construction drawings and occupants' satisfaction assessment questionnaires which had the IOC (Index of item objective congruence) of 0.81. The selected building for the study was located in Metta Pracharak Hospital (Wat Rai Khing), Nakhon Pathom Province. It was 9-storey healthcare building with 300 hospital beds which constructed on a 6,528 square meters site. The participatory design process specifically involved the 4-group stakeholders (executives, medical staffs, patients and premises caretakers) during 2012 until 2021. It included the requirement acquisition and satisfactory assessment processes using interviewing and contexts analysis techniques.

The Results had showed the detailed design of the building comprised of plans, elevations and sections. This 38,520-square-meter building with 807,850,000-million-baht budget had been constructed during 2014 to 2017, 1,200 days construction period with 35 payment terms. In 2021, after three years of building usage. In addition to the results of the satisfaction assessment showed that they were many parameters with high satisfaction ratings which were the building approach those were easy to access and satisfied all the occupants, the locations of departments which satisfied both the executives and patients, the sizes of functional areas which were sufficient for medical staffs, and the maintenance of the building systems which were uncomplicated for the premises caretakers.

Through the analysis, the participatory design process of the study is systematic investigation of stakeholders' requirements which included the main three steps those were 1) the survey, analysis and prediction of occupants' requirements; 2) the study and analysis of the existing functional areas; and 3) the full participation of the occupants during the design development.

There were still gaps for future improvement which were implementation of renewable energy generating systems, the adaptation of the building responding to emerging diseases, and the implementation of new technologies to improve the efficiency of building.

Keywords : Evaluation Research, Multispecialty Medical Services Center Prototype, Healthcare Design, Tertiary Care Level

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุขได้มอบหมายหน่วยบริการระดับตติยภูมิ (Tertiary Care) ให้เป็นภาระหน้าที่ของกรมการแพทย์ ในการพัฒนาวิชาการด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทางกาย มีการศึกษา วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม การเพิ่มพูนความรู้และทักษะการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทางการแพทย์ (กรมการแพทย์, 2555) ดังนั้น ในปี พ.ศ.2554 - 2555 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกองแบบแผนว่าหน่วยงานบริการสุขภาพในสังกัดกรมการแพทย์ที่ร้องขอให้กองแบบแผนสนับสนุนในการสร้างอาคารบริการทางการแพทย์ว่ามีที่ใดบ้าง ซึ่งข้อมูลพบว่า มี 3 แห่ง จำนวน 4 หลัง โดยในจำนวนนี้โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) จังหวัดนครปฐม ร้องขอให้กองแบบแผนสนับสนุนการออกแบบอาคารบริการทางการแพทย์ 9 ชั้น ที่มีรายละเอียดด้านงบประมาณค่าก่อสร้างและวงจางาน-วงเงินที่ครอบคลุมภารกิจของโรงพยาบาล (โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์, 2555) จึงได้ประสานกับผู้บริหารของโรงพยาบาลเมตตา

ประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) จังหวัดนครปฐม เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาให้เป็นต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์ของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

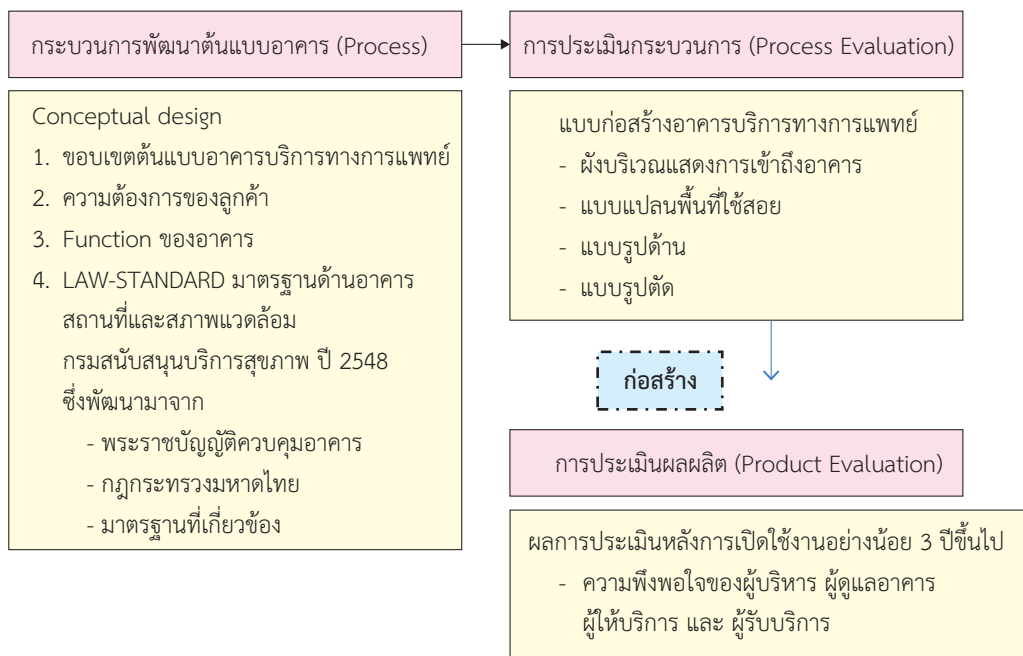
วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการพัฒนาต้นแบบอาคารบริการทางการแพทย์ ในประเด็นต่อไปนี้ 1) แบบก่อสร้างอาคารบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) จังหวัดนครปฐม 2) ความพึงพอใจของผู้บริหาร ผู้ดูแลอาคารสถานที่ ผู้ให้บริการ และ ผู้รับบริการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กระทรวงสาธารณสุข ได้ตัวอย่างแบบแปลนการก่อสร้างอาคารระดับตติยภูมิที่ได้มาตรฐานและได้ข้อมูลโครงสร้างหลักของอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการกำกับการสนับสนุนงบประมาณขั้นพื้นฐานแก่โรงพยาบาล

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการได้แนวทางการจัดระบบ/ขั้นตอนการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว
3. ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ รวดเร็ว และปลอดภัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation Research)

1. พื้นที่วิจัย คือ อาคารบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) จ.นครปฐม
2. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ใช้อาคารที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบริการเฉพาะทางโรคตา จำนวน 28 ตัวอย่าง คือ
  - ผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการ และ หัวหน้างานบริหารของโรงพยาบาล
  - ผู้ดูแลอาคารสถานที่ หมายถึง หัวหน้างานอาคารสถานที่ และ นายช่าง
  - ผู้ให้บริการ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการที่คลินิก ได้แก่ แพทย์ประจำคลินิกตรวจรักษาตาที่ OPD 1 ท่าน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าห้องผ่าตัด
  - ผู้รับบริการเฉพาะด้านตา อย่างน้อย 20 คน
3. เครื่องมือในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แบบแปลนอาคาร เก็บข้อมูลจากเอกสาร และ เครื่องมือวัดความพึงพอใจใช้การสัมภาษณ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.81 ในประเด็นดังนี้

4. ขั้นตอนการศึกษา
  - ปี 2555-2557 เป็นระยะเวลาของกระบวนการจัดทำแบบแปลนอาคาร เริ่มจากรวบรวมข้อมูลความต้องการจากผู้ใช้อาคาร วัดขนาดพื้นที่บริการ ศึกษากฎหมายพระราชบัญญัติและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และ Case Study เพื่อจัดทำแบบร่างแปลนอาคาร ระบบวิศวกรรมและครุภัณฑ์ นำเสนอแลกเปลี่ยนกับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล เสนอผู้บริหารโรงพยาบาลเพื่อเห็นชอบ จัดทำแบบภายใต้ข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปี 2548 กองแบบแผน (กองแบบแผน, 2548)
  - ปี 2557-2560 อำนวยการก่อสร้าง
  - ปี 2564 เก็บข้อมูลความพึงพอใจหลังจากอาคารเปิดให้บริการแล้ว 3 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เชิงเนื้อหาด้วยการจัดหมวดหมู่และความสัมพันธ์ของประเด็นคำตอบและความหมาย

ผลการศึกษา

โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) ใช้งบประมาณก่อสร้างอาคารบริการทางการแพทย์ขนาด 9 ชั้น 300 เตียง จำนวน 1 หลัง ก่อสร้างบนพื้นที่ 4 ไร่ 32 ตารางวา วงเงินในการก่อสร้าง จำนวน 807,850,000 บาท (แปดร้อยเจ็ดล้านแปดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เป็นงบประมาณแผ่นดิน 753,240,000 บาท (เจ็ดร้อยห้าสิบล้านสองแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) และเงินบำรุงโรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การเข้าถึงอาคาร	ง่าย สะดวก ความสวยงามของตัวอาคารด้านนอก
โครงสร้างอาคารแข็งแรง	ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย
การตอบสนองต่อภารกิจของโรงพยาบาลครอบคลุมทั้งเพียงพอ สวยงาม ปลอดภัย	พื้นที่ใช้สอยเพียงพอ สอดคล้องตามลำดับของการให้บริการ ตกแต่งสวยงาม แสงสว่างเพียงพอ ระบบการถ่ายเทอากาศดี
การดูแลอาคาร	การรักษาความสะอาด การซ่อมแซม
การปรับปรุงเพื่อรองรับเทคโนโลยีในอนาคต	การปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย สามารถติดตั้ง/เปลี่ยนแปลงครุภัณฑ์ทางการแพทย์ได้ง่าย
ด้านงบประมาณที่เหมาะสม	งบประมาณด้านการก่อสร้าง และ ด้านการดูแล/ซ่อมแซม

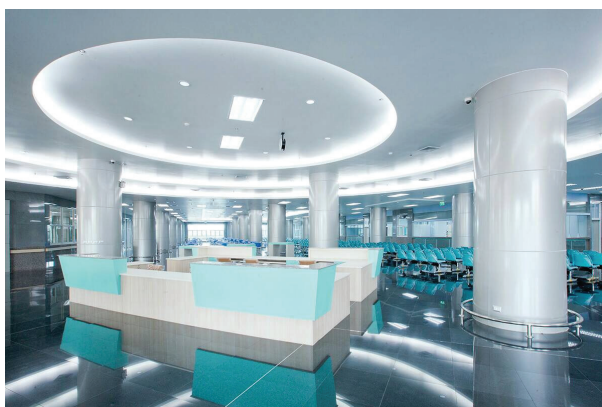
(วัดไร่ขิง) จำนวน 54,610,000 บาท (ห้าสิบล้านหกแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ใช้เวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2557 - 2560 การกำหนดให้ส่งงวดงาน รวม 35 งวด 1,200 วัน แบบแปลนอาคาร ได้แก่ แปลนพื้น 9 ชั้น ชั้นล่าง ชั้นลอย ชั้นหลังคา รูปด้าน 4 ด้าน รูปตัดทิศตะวันออก-ตก และ รูปตัดทิศเหนือ-ใต้ ความสูงของอาคารประมาณ 47 เมตร ประกอบด้วย ศูนย์การแพทย์เฉพาะทางด้านจักษุ ห้องตรวจโรคผู้ป่วยนอกทุกสาขา ห้องผ่าตัด หอผู้ป่วยวิกฤติ หอผู้ป่วยทั่วไป หอผู้ป่วยพิเศษรวม 300 เตียง ห้องประชุมขนาด 500 คน พื้นที่ใช้สอยทั้งสิ้น 38,520 ตารางเมตร

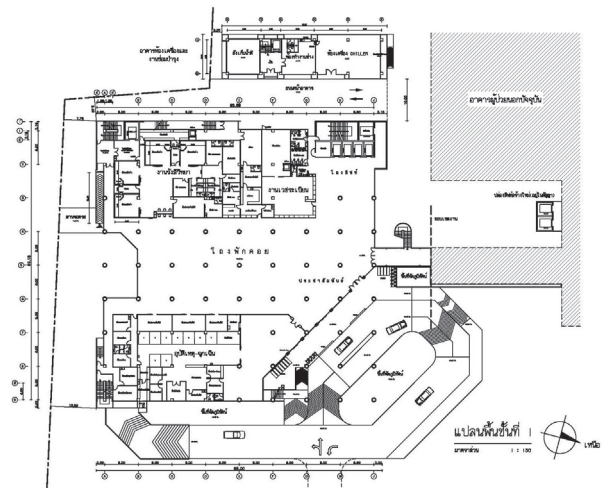
ภาพที่ 2 สภาพภายนอกอาคารด้านทิศตะวันออก

ภาพที่ 4 บรรยากาศภายในอาคารชั้นที่ 7 และ 8

ภาพที่ 3 บรรยากาศภายในอาคารชั้นที่ 1

ภาพที่ 5 แปลนพื้นชั้นที่ 1

พื้นที่ชั้นที่ 1 พื้นที่ใช้สอยประมาณ 3,180.00 ตารางเมตร เป็นชั้นหลักที่ใช้ในการเข้าถึงอาคารได้โดยทางเท้าหรือทางรถยนต์

หน่วยบริการในชั้นนี้ ประกอบด้วย แผนกอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน แผนกเวชระเบียน แผนกรังสีวิทยา โดยสามารถเชื่อมต่อการให้บริการกับอาคารของโรงพยาบาลเดิมได้ผ่านทางเดินเชื่อมและบันไดที่จัดไว้ด้านข้างของอาคาร

การสัญจรระหว่างชั้นใช้ลิฟท์ (มีขนาดเพียงพอต่อการขนย้ายเตียงคนไข้) และบันได (ภายหลังได้มีการก่อสร้างบันไดเลื่อนอัตโนมัติเพิ่ม) เพื่อความสะดวกรวดเร็วให้กับผู้รับบริการ โดยก่อสร้างไว้ภายนอกอาคารซึ่งอยู่ด้านข้างกลุ่มลิฟท์ของอาคารหลัก)

ระบบวิศวกรรมทางการแพทย์ อาคารวิศวกรรมงานระบบทั้งหมดอยู่ด้านหลังของอาคารหลัก ได้แก่ ห้องเครื่องระบบปรับอากาศ ถังเก็บน้ำดี ห้องไฟฟ้า ห้องปั๊มน้ำ และห้องทำงานช่าง ระบบวิศวกรรมที่สนับสนุน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบแก๊สทางการแพทย์ ระบบปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล และ งานครุภัณฑ์

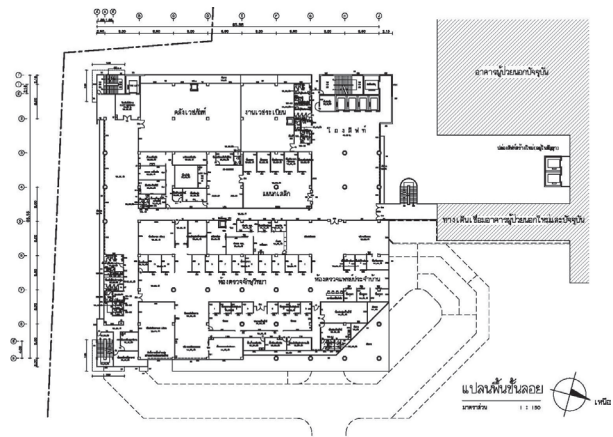
พื้นที่ชั้นลอย พื้นที่ใช้สอยประมาณ 2,900.00 ตารางเมตร

หน่วยบริการประกอบด้วย ห้องตรวจจักษุวิทยา (ห้องตรวจ ห้องให้คำปรึกษา ห้องวัดสายตา ห้องตรวจเครื่องมือพิเศษ ห้องตรวจประสาทตา ห้องทำหัตถการ ห้องฉีดยาและส่วนสนับสนุน แผนกเลสิก ซึ่งเป็นส่วนให้บริการหลักของโรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ โดยเชื่อมต่อการให้บริการกับอาคารของโรงพยาบาลเดิมได้โดยใช้ทางเดินเชื่อมพร้อมบันไดที่จัดไว้ด้านข้างอาคาร พื้นที่ทำงานส่วนอื่นได้แก่ งานเวชระเบียน คลังเวชภัณฑ์ ระบบวิศวกรรมที่สนับสนุนได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบแก๊สทางการแพทย์ ระบบปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล และ งานครุภัณฑ์

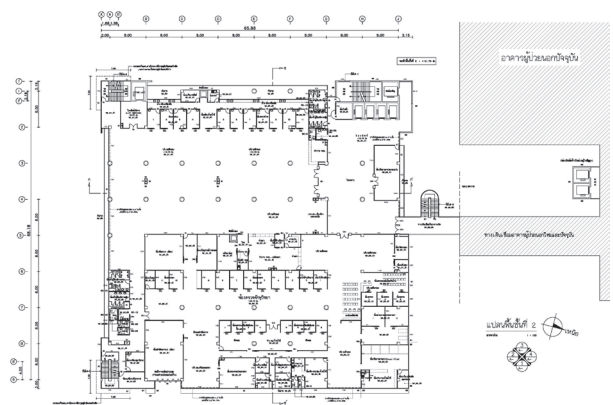
พื้นที่ชั้นที่ 2 – พื้นที่ใช้สอยประมาณ 3,640.00 ตารางเมตร

หน่วยบริการประกอบด้วย ห้องตรวจจักษุวิทยา ห้องให้คำปรึกษา ห้องถ่ายภาพจอประสาทตา ห้องวัดลานสายตา (Visual Film) ห้องตรวจเครื่องมือพิเศษ ห้องตรวจประสาทตา ห้องทำหัตถการ ห้องฉีดยาและส่วนสนับสนุนอื่น ๆ ห้องตรวจ

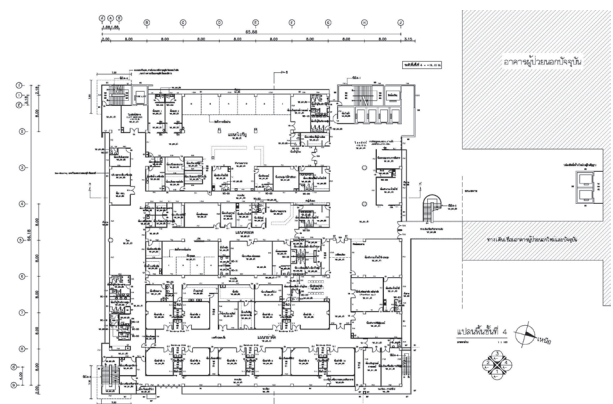
อายุกรรมจำนวน 11 ห้อง ห้องวัดสายตาประกอบแว่น การเชื่อมต่อการให้บริการกับอาคารของโรงพยาบาลเดิมใช้ทางเดินเชื่อมพร้อมบันไดที่จัดไว้ด้านข้างอาคาร

ภาพที่ 6 แพลนพื้นที่ชั้นลอย

ภาพที่ 7 แพลนพื้นที่ชั้นที่ 2

ภาพที่ 8 แพลนพื้นที่ชั้นที่ 4

ระบบวิศวกรรมที่สนับสนุน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบแก๊สทางการแพทย์ ระบบปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล และงานครุภัณฑ์

พื้นที่ 4 – พื้นที่ใช้สอยประมาณ 3,810.00 ตารางเมตร

หน่วยบริการประกอบด้วย แผนกผ่าตัด (ประกอบด้วยห้องผ่าตัด จำนวน 10 ห้องพร้อมส่วนสนับสนุนอื่นๆ) แผนกคลอด (จำนวน 4 เตียงและห้องแยกคลอด จำนวน 1 เตียง) และแผนกไอซียู (จำนวน 7 เตียงและห้องแยก จำนวน 2 เตียง) การเชื่อมต่อการให้บริการกับอาคารของโรงพยาบาลเดิม ใช้ทางเดินเชื่อมพร้อมบันไดที่จัดไว้ด้านข้างอาคาร

ระบบวิศวกรรมที่สนับสนุน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบแก๊สทางการแพทย์ ระบบปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล และงานครุภัณฑ์

จากตารางที่ 1 ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2564 จำนวน 28 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์มี 2 ขั้นตอน คือ 1) สัมภาษณ์ระดับความพึงพอใจใน 3 ระดับ คือ พึงพอใจ เฉยๆ และไม่พึงพอใจ พร้อมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ทีละประเด็น 2) ให้จัดอันดับที่พึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับ พร้อมเหตุผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใส่ค่าคะแนน ดังนี้ อันดับ 1 มากที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 4 รองลงมาอันดับ 2 เท่ากับ 3

อันดับ 3 เท่ากับ 2 อันดับ 4-5 เท่ากับ 1 เฉย ๆ เท่ากับ 0 ถ้าไม่พึงพอใจใส่เครื่องหมาย - (ขีด)

การแปลผลข้อมูล ข้อมูลความพึงพอใจให้รวมค่าคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็น ประเด็นใดได้คะแนนสูงสุด หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด ส่วนข้อมูลไม่พึงพอใจให้นับจำนวนเครื่องหมาย - (ขีด) ประเด็นใดมีเครื่องหมาย - (ขีด) มากที่สุด หมายถึง ไม่พึงพอใจมากที่สุด

จากตาราง พบว่า ความพึงพอใจในต่อประเด็นหลักในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเข้าสู่อาคารที่สะดวกและง่าย

เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโดยผู้บริหารและผู้รับบริการพึงพอใจต่อตำแหน่งที่ตั้งของแผนกต่าง ๆ ที่เป็นไปตามขั้นตอนของการบริการ ผู้ให้บริการพึงพอใจต่อพื้นที่ใช้สอยที่เพียงพอ ผู้ดูแลอาคารพึงพอใจต่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซมระบบวิศวกรรม ครุภัณฑ์ ง่ายไม่ยุ่งยากเพราะสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองด้วยอุปกรณ์พื้นฐานที่มี

อภิปรายผล

อภิปรายได้ว่า เกิดจากกระบวนการและขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อาคารได้เข้ามามีส่วนร่วม มี 3 ขั้นตอน ตั้งแต่ปี 2555 - 2557

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ใช้อาคาร

กลุ่ม/จำนวน	ประเด็นหลัก					ประเด็นเฉพาะกลุ่ม									
	ภายนอก	เข้าถึง	โครงสร้าง	ตกแต่ง	งบบสร้าง	พื้นที่	ที่นั่ง	แผนก	แสง	อากาศ	สะอาด	ซ่อม	งบบุแล	อนาคต	แก้ไข
ผู้บริหาร รวม (2)	2	2	3	4	5							5	4	2	3
ผู้ให้บริการ รวม (4)	4	4	4	5		11	8	6						9	9
ผู้ดูแลอาคาร รวม (2)	2	2	4	2							2	8	2	2	6
ผู้รับบริการ รวม (20)	25	34	19	25		24	54	56	30	29					
รวมประเด็นหลัก (28)	33	42	30	36											

คือ 1) มีการสำรวจการให้บริการแบบเดิมร่วมกับการคาดการณ์ในอนาคต 2) ศึกษาพื้นที่ใช้สอยของอาคารตัวอย่าง 3) จัดทำแบบแปลนแบบเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อาคารได้เข้ามามีส่วนร่วม กำหนดให้มีการส่งงานรวม 35 ชุด 1,200 วัน

สรุปผล

โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) เป็นต้นแบบอาคารอาคารบริการทางการแพทย์ระดับตติยภูมิ สังกัดกรมการแพทย์ ที่ได้คุณภาพ ปลอดภัย สมประโยชน์ และผู้ใช้อาคารมีความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

1. กรณีมีโรคอุบัติใหม่ หรือนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ รักษา ปรีกษา ที่ทันสมัยขึ้น สามารถปรับปรุงอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกได้ เพราะได้ออกแบบแปลนให้รองรับการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอยไว้แล้ว ทั้งนี้ต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ มาออกแบบเพิ่มเติม

2. พิจารณาใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดค่าใช้จ่าย เช่น การใช้แผงโซลาร์เซลล์ติดตั้งบนดาดฟ้า

เอกสารอ้างอิง

Department of Health Service Support. (2007). Guidelines for developing care service. in Dr.Kriengsak Tengamnuay, *Guidelines for developing secondary and tertiary care service systems.* (2), 14-80. Nonthaburi : Agricultural Cooperative Association of Thailand Printing. (in Thai).
Department of Medical Services. (2012). *Mission*

and Responsibilities. Retrieved April 27, 2012, from http://www.dms.go.th/AboutUs/About_Mission (in Thai).

Department of Medical Services. (2012). *Structure and departments under the Department of Medical Services.* Retrieved April 27,2012, from http://www.dms.go.th/AboutUs/About_Structure (in Thai).

Design and Construction Division. (2548). Areas and relations between departments. in Chokchai Phasuravanich, Report on the formulation and development of building premises standards of healthcare facilities (11 standards). (13-184). Nonthaburi : Design and Construction Division (in Thai).

Metta Pracharak Hospital (Wat Rai Khing). (2012). *History of Metta Pracharak Hospital (Wat Rai Khing).* Retrieved April 27,2012, from <http://www.metta.go.th/aboutus/vision-mission> (in Thai).

Metta Pracharak Hospital (Wat Rai Khing). (2012). *Mission and Responsibilities.* Retrieved April 27,2012, from <http://www.metta.go.th/aboutus/vision-mission> (in Thai).

Ministry of Public Health. (2012). *Criteria for classifying public health facility under Ministry of Public Health according to Geographic Information System.* Retrieved April 27,2012, from <http://www.thcc.or.th/download/GIS54.pdf> (in Thai).